

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések és előléptetések; budapesti napló: játékszini előadások, a vakok intézetének próbatéte, az árvizi segélyosztó választmányi Vik közlése; frumci földrendés; a kolozsvári répacukorgyártási társaság közgyűlése; változások a cs. kir. hadsereg-nél; s a t.) Amerika (a callaói kikötő ostromzár alatt; s a t.) Portugália (Remehido guerrilla fő serege elszélesztve s maga agyon lövetve; választási küzdelmek; s a t.) Spanyolország (Espartero válasza megérkezik; a ministeri kérdés még mindig függőben; csatateri hírek; s a t.) Anglia (parlamentum viták Durham s Canada ügyében; újabb részlet a birminghami népgyűlésről; s a t.) Franciaország (Laffitte gyarmata; Bourmont irata Algír ügyében; a tartományi foglyok szomorú helyzete; a hajaderek Parisban; s a t.) Olaszország.

Magyarország és Erdély.

Ő cs. s ap. kir. fűlsége Balassa Gábor kanonokot s kir. táblai praefatust m. kir. udv. kanczelláriai tanácsossá, egyházi előadóvá és címzetes püspökké nevezni; Czirer Antal Baranya megyei r. orvost magyar nemességre emelni, s Gyöngyössy József körösmezői kamrai alerdősztr nyugalmozni; továbbá, Renner József szilágy-somlyói polgárt Kraszna megyei Borzás helységrezzszel megajándékozni, s ez által mindkét nembe-li utóival együtt erdélyi nemességre emelni; f. e. aug. 6iki rendeletében Dör y Vincze Tolna megyei volt másodalispánt magyar kir. tanácsosi cím-mel fölrüházn; aug. 11iki határozatában a Kolosvárott újonnan alapított orvos-sebészti tanuló intézetnél Joó Istvánt fűvészet-termeszt-s vegytani oktatóvá, Szilágyi Miklós orvost az elméleti orvosi tanulmányok, és Szabó József orvost botanika, physiologia és szülészeti tanítóvá ne-vezni méltóztatott. (H-k s W.Z.)

Ugyan ő cs. s ap. kir. fűlsége Rohonczy János kir. tanácsost s Veszprém megyei volt első alispánt udv. tanácsosi címmel fölrüházn méltóztatott. —

Ő cs. s ap. kir. fűlsége aug. 17iken reggeli 8 órakor misét hallgat-ván az udv. szat. egyházban 10 órakor elhagyá Innsbruckot s utját Milano felé folytatá. —

A m. kir. udv. kamra keblebeli fő fizető hivatalánál Rezy János pénztártiszt halála következtében Izákovics János járulnokot pénztár-tisztté; Dömötör Aloiz fizetéses gyakornokot járulnokká; s Lettel Ferencz kiadó hivatali díjtalan gyakornokot fizetéses gyakornokká alkal-mazá. (O.Z.)

A bécsi közönséges cs. kir. udv. kamra Hoffmann Lajos zombori hazánkiát öt évi kizáró szabadítékkal fiztelé meg azon találmányra, mellynél fogva vegytani elvek szerint készült esontliszt (spodiummal) kipótol-batni az állati szénből nyerni szokottat, és jó sikerrel használhatni azt a jegedes czukorkészítésnél, mivel mindenütt nagy mennyiségben található s olcsóbb, ezenkül pedig még egyszerűbb és szaporább is. —

Budapesti napló. Magyar szinpadunkon f. hó 25kén „Bűvös va-dász“ daljáték adaték; 26án bérshünettel másodsor „Tékozló“ Raymund-tól, fordítá Jakab István; 27diken „Fiesco“ Schiller munkájá, fordítva Nagy Ignác által. E három előadás nagyszámu közönség előtt ment vég-hez. Az utóbbi darabban a czimszerep Lendvay egyik legnagyobb sikerü előadása, helyes játékát többszöri tapsra méltatá a közönség; Lendvayné (Leonóra), tökéletesen fölfogva szerepe lelkét, oly jeles egészet alkota, hogy a legszigorubb bíráló sem találhata gáncsra méltót előadásában; Me-gyeri (Verrina) meghatólag személyesíté a tisztá keblü hazafit, s Fánesy a szerepent oly meglepő hűséggel s annyira megfelelő a nagy költő eszméjének, hogy az maga sem obajthata Hassanjának jobb személyesítőt, Laborfalvi Róza (Berta) kis szerepét érzetméllyel adá, s Déryné a büszke Juliát kitünőleg jól. Általában meg kell vallani, hogy a szerepki-osztás ez előadásnál igen helyes vala, s csupán Udvarhelyi (András) és Bartha (Gianettino) egy-kétszer tapasztalt készületlensége okozta némi za-vart. Az előadás majd 11 óraig tartá, mit a darab hosszúságán kívül leg-inkább annak tulajdoníthatni, hogy 7 1/2 órakor kezdeték meg a játék, s az első s második fölönás közt kissé sokáig tartott a szünidő. 28kán a még mindig kedvesen fogadtatni szokott „Sevillai borbély“ juta szinpadra, mellyben Szerdahelyi mindig a szó teljes értelmében, remekül szokta adni a czimszerepet. — Aug. 25kén délelőtti 9től 12ig tartá Pestmegye na-gyobb teremében a fűns. főng Nádor pártfogása alatt álló pesti vakok in-tézete nagy próbatétét, mellyet két növendék által magyar és német nyel-ven mondott üdvözlés nyitott meg, a magyar nyelvűt német, a németet magyar születésü gyermek szavalván. Erre következett négy hangu kar-ének, hittudomány (magyar és német nyelven), magyar nyelvtudomány, számvetés fejbül és számjegyekkel, német nyelvtudomány, olvasás, írás, természettörténet s technologia, természettudomány s diaetika, földleírás és hazai történet, rövid beszélgetés a munkásságról, az intézetben tanít-tatott némelly kézi munkákban gyakorlás, hangszati theoría, s énekes és hangszerbeli zene. A növendékek nevei elolvastatni a jelesbek meg-jutalmaztattak, az első jutalmat kapta Juránics Antal (ugy is mint zeneszer-kesztő a Hesz Lőrincztől magyar s német nyelven szerzett „Énekre a Jól-tevőkhez,“) t. i. ezüst evőkészületet Prandner ezüstművestől s egy d. aranyat Uzovics János Esztergomgyei főispánhelyettes és helytartósági tan. ur-tól, a 2dik jutalmat Hesz Lőrincz (szinte evő ezüst asztali készületet Prandt-nerrel s azon d. aranyat, melly a magyar nyelvben szeplőtelen erkölcs melletti legnagyobb előmenetelre alapított); a 3dikát Nerity Mátyás, melly Eötvös József kir. ügyvéd hitvesétől adott egy aranybul s Müller ezüstmű-vestől ajándékozott ezüst emlékpénzbül állott. Wesselényi Miklós báró a vak-növendékségnék 20 p. frtot ajándékozott. A vakok által készült kézi munkákat nagyobb részint magokhoz válták a hallgatók. E napon délután tartattak a testgyakorlási próbák, melly köv. állott: Homlokmenet előre s hátra, a testgyakorlás elemi fogásai, kötélen húzás s vesszőabroncs-ugrás, küz-dés v. birkozás, függőbotokon, karfákon, rézsut vagy ferde-gerendán,

hágosón, hintán és keringőn gyakorlások, járás falábakon, keringés viz-irányos póznán, mozgó képletek függő botokon, mászás gerendán, póz-nán és kötélen s tef.

Az utolsó dunai áradás következtében alakított segédelemosztó vá-lasztmány munkálkodásáról Vdik közlés, magában foglaló a f. e. jun. 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 26, 27 és 30diki ülések lényegesb végzésit.

Már az előbbi közlésekben említettett, hogy a segélyosztó választmány azon budai és pesti vízkárosult kézművesek, kereskedők s egyéb zsellér-la-kosok számára, kik a városnegyedenként elrendelt választmányi összeírás-kor magokat nem jelentették, pótlagos összeírás tétett, s minthogy még e pótlagos összeírásnál is többen elmaradtak, ezeket, a mennyiben a város hatósági legelső házankinti összeírásban találtattak, onan kiirat-ni, többire pedig folyamodások benyújtására utasítottatni rendelte. Az ekkint elkészült pótlagos összeírások, s összeírás ki vonatok közül eddig csak né-hány vizsgáltathatott meg, a nagyobb rész a júniusi ülésekre maradván. Eze-ket tette tehát a választmány fűtárgyaul a f. e. június alatt tartatott ülései-nek, s e mellett kiosztott ismét ezüst pénzben Pesten a bel. és Leopoldvár. 89 személy között 1386 f. 48 kr.

Table with 3 columns: Location, Number of people, Amount in forints and kreuzers. Rows include Theréziavárosban, Józsefvárosban, Ferenczvárosban, összesen, Budán pedig a viziváros, Tabánban, Újvárosban, Országuton.

összesen 116 személy között 1,109 fr. —

Ezalatt a június 16iki ülést azon árvák s özvegyek részesítése foglalta el, kik az áradás által veszték el szüleiket, s illetőleg férjeiket, s kiknek császárné s királyné ő fűlségétől különösen e végre leérkezett 5287 pfo frnyi, 414 aranynyi, s 40 franknyi summából a következő mennyiségek jutottak osztalékul:

Table with 3 columns: Location, Number of widows, Number of widows, Total amount in forints and kreuzers. Rows include Pesten kapott, Budán, szék-Esztergom, Esztergomgye, s t. Nógrádmgye.

összesen 68 árva és 20 özvegy 6800 pfrtot;

a fentebbit summának többi még fenmaradt része, a később netalán bejelentő hásonnemű árvák és özvegyek számára fenhagyatván.

Egyébiránt kiadatott az általános segélypénzekből (valamint az előtt t. Esztergom vármegyének s hasonnevü sz. kir. városnak a maga illetősége, ugy most):

Table with 2 columns: Location, Amount in forints and kreuzers. Rows include Pest vármegyének, t. Nógrád vármegyének, t. Baranya vármegyének, s a n. Jász- és Kis-Kun kerületeknek.

arányos osztalékul. Ugy szinte rendeltetett a pesti jótékony asszony-egye-sület számára is, a szemérmes szegények között kiosztandó, ismét 1050 pfrt. Mi közben számos egyéb egyes tárgy is elintéztetett.

Ez volt a választmányi munkák folyama f. e. június végeig. — Mi pe-dig a pénztárt illeti, ez június végével következőleg állott:

Table with 2 columns: Description, Amount in forints and kreuzers. Rows include Befolyt a pénztárba f. e. június végeig, 1. Buda város számára kirekesztőleg, 2. Pest város számára, 3. Esztergom város számára, 4. Buda és Pest városok számára közösen, 5. Buda, Pest és Esztergom városok számára közösen, 6. Valamennyi vízkárosult dunaparti lakosok száma-ra közösen, 7. Különös rendeltetésekkel.

összesen 952,798 fr. 55 3/40 kr.

jelesül pedig beküldetett:

Table with 2 columns: Location, Amount in forints and kreuzers. Rows include 1. Magyarországból, 2. Csehországból, 3. A lombard-velencei királyságból, 4. Illyriából, 5. Galliziából, 6. Ausztria főhercezségséből, 7. Stájerhonból, 8. Erdélyből, 9. Morávia és Sziléziából, 10. Tyrol grófságból, 11. Oroszországból, 12. Bajorországból, és 13. Szászországból.

összesen 952,798 fr. 55 3/40 kr.

Kiadatott pedig f. e. június végeig szinte ezüstben

Table with 2 columns: Description, Amount in forints and kreuzers. Rows include 1. a budavárosi vízkárosultaknak s jelesül 289 háztulajdonosnak, 451 kézművesnek, 48 kereskedőnek, 519 más károsult lakosnak.

összesen 53,020 fr. — kr.

2. a pestvárosi vízkáro-sultaknak, s jelesül

1267 háztulajdonosnak	271,256 fr. — kr.	
3682 kézművesnek	45,317 fr. 12 kr.	
760 kereskedőnek	31,815 fr. 18 kr.	
5276 más károsultakosnak	39,312 fr. 48 kr.	
a' pesti jótékony asszony- egyesületnek	2,050 fr. — kr.	
a' pesti gyámintézeteknek	2,400 fr. — kr.	
a' pesti vakok intézetének	1,000 fr. — kr.	
összesen		393,151 fr. 18 kr.
3. az Esztergam városi vízkárosultaknak összesen		39,290 fr. — kr.
4. a' Pest vármegyei törvényhatóságához tartozó vízkárosultaknak		69,676 fr. 22 kr.
5. az Esztergam vármegyei törvényhatóságához tartozó károsultaknak összesen		4,500 fr. — kr.
6. a' Nógrád vármegyei vízkárosultaknak összesen		1,500 fr. — kr.
7. a' Baranya vármegyei vízkárosultaknak		3,000 fr. — kr.
8. a' Jász- és Kis-Kun kerületbeli károsultaknak		12,700 fr. — kr.
9. általános költségekre, 's jelesül a' gőzhajóhivatalnak 553 vízkárosult idegen személy- nek elvitetéseért	2,383 fr. 25 kr.	
41különbféle Pesten károsult idegennek	698 fr. 36 kr.	
's nyomtatási és irnoki költségekre	405 fr. 8 kr.	
összesen		3,487 fr. 9 kr.

's c'szerint fölment az egész kiadás f. e. jun. végeig 580,324 fr. 49 kr.

Közi a' választmány megbízatából Karlovsky Zsigmond jegyző. A' Kolozsvártól föllállítandó répaczukorgyári társaság f. évi aug. 11 's 12kén tartott közgyűlése köv. határozott: 1. A' választottság által tett nyomas lépések, mind a' pénztári alap biztos fölszámítása, mind a' föllállítandó gyárhoz megkívántató ügyes és teljes ismertető-műgazdát megrendelése iránt, azon süket eszköztek, hogy a' még eddig-elő csak kívánatban álló répaczukorgyárnak, tetteleg életbe hozatása egyhangulag meghatározatott. 2. A' gyár itt helyben, a' már megszerzett földön úgy fog föllállítani, hogy az évenként legalább 20,000 mázsa répát dolgozand föl, és egybe köttetve leend rum-készítéssel és pálinkafőzéssel. 3. A' gyár igazgatóvali egyezés megkésztése a' megállított föltételek szerint választottságra bízott. 4. Fölszámítván a' részvényesek száma, találtatott 333, melyből keletkező summa mivel elegendő a' gyár minden lehető költségei födözésére, mai naptól fogva több részvény nem adatik ki. 5. A' még fizetetlen részvénydíj befizetési vég-tátrideje, f. évi nov. 15-öig határozatott: akkor a' be nem fizetés által meg-irült részvények száma, ujság által közhírré tétetvén, másoknak fog kiosz-tatni. 6. Az egész kezelése, a' teljes rendelkezési joggal fölrüházott választottságra bízott, mely ezekből áll: igazgató gr. Bethlen Ádám, választottsági tagok, id. gr. Bethlen János, id. Patáki Mihály, Schilling János, Schütz József, Szöcs József, Bogdánfi Gábor, Tunyogi József, Kocsi József, Szábel Boldizsár, pénztárnok Szábel Menyhárt, ellenőr Szathmári Pap Gábor, és jegyző ifj. Patáki József. Ezen-kivül megbízatott a' választottság arra is, hogy fontosb tárgyak alkalmakor más részvényeseket is szólítson föl. Választottságra bízott a' gyárhoz meg-kívántató czukorrépa-mennyiség megszerzése iránti rendelkezés; ugy az is, hogy annak milly módoni mivelése iránt utasítást készítsen a' köznép szá-mára. (E. H.)

Fiumei levelek szerint f. hó 9ikén délutáni 5 órakor a' városban 's környékjn gyöngé földingás vala érezhető. Az éj csöndesen mult el; reg-geli 2 1/2 órakor azonban több erős rengés történt. Másnap reggel csak könnyű földhullámzást leheté észre venni, mely est 8 — 9 óra közt nagy zajjal összekapcsolat földindulássá változott. A' harangok maguktól kongani kezdének, emberek 's kocsik feldőltek az utcákon, falak megrepedeztek 's hajók tántorogtak. Ijedten futának mezőre a' lakosok házaikból. Rövid idő mulva megszüntek a' lökések. Az éjt utcákon és szabadban tölté a' lakosság. A' kár még nincsen fölszámítva, de minden esetre te-temes leend. Buccariban a' torony ledől 's több házat összeroskaszta. Aug. 10én Triestben is érzének rengést. —

Változások a' cs. kir. hadseregél; előléptettek, őrnagyokból alez-redesekké: Gellich Andor, Rothkirch gr. 12 sz. gyal. ezr. gránátosztályi parancsnok, az ezredben; Matiega Ferencz d. Miguel 39 sz. gy. ezr. a' péterváradí 9 sz. gy. határhozr.: kapitányokból őrnagyokká: Singer Vil-mos Mayer b. 45 sz. gy. ezr. Palombini b. 36 sz. gy. ezr.; Eitelberger János, Nassau hg 29 sz. gy. ezr., és Piers Sándor b. Wernhardt b. 3 sz. könnyülovas ezr., mindkettő ezredében; John József, Palombini b. 39 sz. gy. ezr. őrnagy parancsnoka lett du Rieux gránátos zászlóaljnak; Strans-ky Ferencz Nassau hg 29 sz. gy. ezr. őrnagy pedig Gellich gránátos zász-lóalj parancsnokságát nyere meg; More Antal nyugalmazott őrnagy pa-rancsnok lett Lissa és Lessina szigeteken; nyugalmaztattak: Ostoich Va-zul a' péterváradí 9 sz. gy. határhozr. alezredes; Reil Ferencz, Lissa és Lessina szigetek parancsnoka; Wiechmann Károly, Wernhardt b. 3 sz. könnyülovas-ezr. őrnagy; Partsch Ignác a' velencei és Pelz József az innsbrucki őrpattantus kerületben kapitányok őrnagyí ranggal 's nyugdíj-jal; végre Hegyessy Zsigmond Leiningen gr. 31 sz. gy. ezr. kapitány őrnagyí ranggal; külfendeket és azok elfogadására 's viselhetésire engedelmet kaptak: Salis-Zizers Rudolf gr. altábornagy 's főudvarmester Ferencz Ká-roly cs. kir. fhgnél az orosz sz. Newsky Sándor-rendet; Coudenhoven gr. altábornagy és szolgálattevő kamarás Ferencz Károly cs. kir. fhgnél az orosz czári sz. Anna-rend nagykeresztjét; Desfours Vincze gr. altábornagy 's főudvarmester estei Ferdinand kir. fhgnél a' lengyel sas-rendet; Welden Lajos b. altábornagy a' kir. bajor sz. Mihály címzetű érdemrendet; Fal-kenhayn Eugen gr. vezér-őrnagy és szolgálattevő kamarás Ferencz Károly

cs. kir. fhgnél a' lengyel sz. Szaniszló-rend nagykeresztjét; Mátrowsky-Nemischel József gr. szardíniai király 5 sz. huszár ezr. ezredese és szol-gálattevő kamarás estei Ferdinand kir. fhgnél, az orosz czári sz. Anna-rend középkeresztjét gyémántokban; Myrbach Károly császár vadász-ezr. ezredese az orosz czári sz. Anna-rend középkeresztjét; Engelhardt Sán-dor b. Kinski gr. 47 sz. gy. ezr. ezredese, a' pápai katonai sz. Gergely-rend nagykeresztjét; Zocchi József mérnöktesti alezredes a' bajor korona polgári érdemrendet; Klebelsberg Vincze gr., császár 4 sz. dzsidás ezr. kapitány 's tábori segéd estei Ferdinand kir. fhgnél az orosz czári sz. La-domér-rend kiskeresztjét; Coudenhoven Henrik gr. Szász-Coburg Gotha hg 1 sz. dzsidás ezr. kapitány a' máltai tiszteleti lovagkeresztet; Kellnek Fridrik a' 9ik vadász zászlóaljnal alkaptány, a' pápai katonai sz. Gergely-rend kiskeresztjét; 's Jaeger Fridrik tr. cs. kir. tanácsos tábornokkari or-vos, nyilvános és rendes tanító a' József-akademiában a' bajor sz. Mihály címzetű érdemrend kiskeresztjét.

A' gazdasági Tudósítások f. e. 2ik füzeté megjelent. Tartalma: Érte-kező rész. I. Próbamutatvány a' mérnöki gazdaságból. György Zsigmond kész-telő földmértől. II. Juhászati tisztek, 's néhány juhászati viszonyok, gr. Károlyi Lajos uradalmaiban Klauzál Imrétől. III. A' csehországi czukor-répa-termesztés' áttekintése, közli Tótmegyeri — Ertesítő: Hivatalos, a) a) m. gazd. egyesület örökítése b.) Lóverseny. c.) Állatmutatás. d.) Lóárverés. e.) Paraszt kanczacsikók. f.) Nemzeti lóiskola. g.) Közgyűlési határozatok. Nem-hivatalos: Borismertető-, Gyapjútár-Egyesület. Vegyes tárgyú hírlapi közle-mények: Kolompér-szaporítás, gyomirtás, és végre marhadög. Az egész fü-zet mintegy 108. lapra terjed; ára posta papírosan csak 30 kr. velinen 40 kr. pengő pénz. Megszerezhetni Pesten alulírtnál 's Eggenberger József könyv-pengő pénz. Megszerezhetni minden hiteles könyvárusnál. kereskedésében; egybűtt is megrendelhetni minden hiteles könyvárusnál. Pest, aug. 28án 1838. Kaeskovics Lajos s. k. gazd. egyesületi titoknok.

Amerika.

Bogotai majus végeig terjedő hírek szerint Francisco Santander tá-bornokot minden ellenmondás nélkül ismét Ujgranada republica elnökévé választák; alelnökké lón Jose de Obaldia. Lino de Pombo bel 's külügyi minister kilépett hivatalából, 's helyébe Herzan tábornok bogotai kormány-zót nevezék ki. Ujgranada a' délamerikai republicák közül egyedül ment belső villongástul; a' kormány az ipart és szolgalmat törekszik előmozdít-ni 's fő gondja a' tengerészet. Egyebiránt a' pénzügyi állapotot tárgyazó hí-rek igen komorítók. — Rio-Janeiroi jun. 17-ig terjedő hírek szerint a' chilii kormány Valparaisonak a' peruiak általi ostromzár alá vétele miatt visszatorlásul april 2kán a' callaoi kikötőt ostromzári állapotúnak nyilván-nyitá. April 18kán egy chilii és perui kiköltöztekül álló hadszállítvány Gamarra perui tábornok vezérsége alatt Peru révpartíhoz hajózott el. Bue-nosayresben az ostromzár mentülelőbbi megszűnését reménylik; Rosas tá-bornok ugyanis némely engedvényeket tón. — Brazíliai hírek szerint va-bornok a' császári seregök megveretése a' riograndei lázadók által, azonban közcsudálkozásra a' pénzkelet nem igen csökkent; a' congressus-bezárá-sig új kölcsönre lesz elkerülhetlenül szükség. Bahiában és Rióban a' po-litikai élet igen csendes.

Portugália.

Lissabon, jul. 31kén: Bragai hír szerint egész váratlanul 80 főnyi csapat lepé meg a' 18dik serezből a' helység lakosít; hihetőleg a' gya-kori rablások miatt, a' terezhinai apácázardát ugyanis három éjjel egymásután ki akarák rablani. A' bragai postát, mely darab idő óta többször kizsakmányoltatott, egy gyalog sereg (?) kíséré biztosítás végett. — Portóban jul. 23kán hajtának végre egy halalos ítéletet, mi rendkívüli példa, mert bár talán ezen is megérdemlék e' büntetést, mégis csak örökös fogságra vagy pedig külgyarmatokba száműzetésre ítéltettek. A' halálra ítélt 21 évü ifju vala, alacsony természetű, ki már Miguel bitórlása alatt, 13éves korában, vitte véghez az első gyilkolást, politikai okból indítatva; e' tett után Portoba menekvék, 's d. Pedro sergeihez szegü-dék; itt különösen bátorsága által fönt ki; az alcaceri-do-sali útközvet után visszatért szülőhelyére 's itt meghaltván, hogy a' meggyilkolt test-vere törvény előtt be akarja őt vádolni, ennek kikerüléseért, megölé a' vádlót 's több hasonló gyilkosságot követett el.

Iberia gőzös Lissabonbul aug. 7-ig terjedő híreket hozza, melyek közt legfontosabb Remechido migueli főnök csatavesztése 's elfogatása. A' had-ministerhez intézett e' tárgyrul hivatalos hírlemény következő: „Mintán az Isó 3, 5, 7, zászlóaljmozgásba tevém vezérségem alatt, szerenésés valék Remechido csapatít Portelea da Corte des Velhasnál beérhetni. A' csapat 348 főnyi volt; véres harc után a' lázadók legnagyobb zavarban, számos halott vesztéssel, megfutamlani kénytetének. A' beestelen Reme-chido is a' királyné serge kezébe juta: főbe lövtem őt; mi is szenvedénk némi vesztéséget.“ E' hírlemény nem volt aláírva. Magányos levelek sze-rint a' hadiszék Remechidot halálra ítélte, 's ennek következtében aug. 2án agyon is lötték. A' jul. 28ki csatában csapatjából 50—60 maradt a' harczté-ren 's ugyanannyi sebesült meg. Irományit, leveleit 's mintegy 5 contonyi készpénzét lefoglalák. A' királyné serge csak három halottat számlál; de annál több sebesültet. — A' fővárosban a' választások vannak napirenden, mely aug. 12kén veendi kezdetét. A' pártok erősen mozognak 's bajos meghatározni: milly szint öltend a' jövő cortes. A' kormánynak mómi ag-godalmat szerez a' számos kivándorlás Braziliába 's rendszabályrul gon-dolkozik, mely az ország néptelenítését gátolhatná; de mikép történik ez, még nem tudhatni. —

Lissabon, aug. 4én: Remechido föbelövetése által aligha véget érend az algarbiai hegyeken a' háborgás, 's e' boldogtalan országban a' viszály; mert Remechido igen csekély személy vala, kinek neve híressé lón, min-den kitűnő tett nélkül, mivel néhány gyilkoláson kívül, melyeket már Miguel uralkodási korszaka alatt elkövetett, semmi bátor és merész tettnek nem vala szerzője. Az ellene küldött csapatok soha vele össze nem ütközé-nek, de nem is láták őt személyesen, ugy hogy méltán kérdehetni: vajjon valóban létezett-e Remechido 's vajjon nem más személy volt-e a' gueril-

lák bujtogatója e' név alatt? Az algarbiai hegyi lakosságnak igen tetszik a' fejtelten 's törvénytelenül élet, mi őket rablásra és gyilkolásra jogosítja, 's kétkedhetni: vajjon hajlandó-e hasznat egy férfi halála, kit Remechidónak neveztek. — A' ministeri, cartistai és tulzó-septemberi pártok a' választásoknál hevesen küzdenek; még nem tudhatni, melyik lesz győztes. A' cartisták, kik a' közjólét tekintetéből a' ministeri párttal egyesülni reményeltek, most már le vannak veretve, mert a' ministeriek mitssem akarnak rólu tudni, a' győzelemkivívásra eléggé erőseknek érezvén magukat; mi ugyan veritékjökbe kerülend, ha a' cartásdiak ellenök kerülendnek. Az udvar, minden párttól elszigetelve, Cintrában a' esendes mezei életet élvezi; bizonyosnak hirlük már, miszerint e' hó 14én az udvar a' fővárosba visszatérend, 15én a' királyné névnapját megünnelend. —

Spanyolország.

Madrid, aug. 7kén: Tegnapelőtt esti 9 1/2 órakor megérkezék végre Espartero válasza a' kormányzó királynéhoz 's minisiterelnökhöz. Ofalia gr. azonnal a' palotába ment 's mintegy 11 óraig beszélgette a' kormányzó királynéval. Onnan távozta után azonnal lakába hivatá társit 's éjjelután 2 óraig tanácskozáék velük, azóta pedig még négyszer gyűltek titkos tanácskozáásra a' minisiteriek; mindedig azonban semmi bizonyost nem tudhatni Espartero annyira fontos következményü válasza tartalmáról. A' kormányzó királyné nehezelt Mon és Castro minisiterekre, mivel a' kérdéses válasz megérkezett több lapban köztudomású adák, 's ezóta, valamint Ofalia gr. társai iránt, ugy a' kormányzó királyné is legmeghittebb hívei iránt rendkívül vigyázónak 's elzárkózónak mutatkozik. Egyébiránt annyi hír kering e' tárgyról a' fővárosban, mennyi embert a' politikai dolgok érdekelnek. Némelyek mondják, Espartero helyét Alaix tábornok fogja betölteni, mások ellenben minisiteriségi módosítást vélnek történetendőnek, noha a' minisiteriek már többször nyilváníták, hogy együtt akarnak maradni, vagy együtt megbukni. Ez utóbbi vélemény minden esetre valóbszínű az elsőnél, 's hihetőleg Ofalia gr., Someruelos marq. és Canas megtartandják tárczáikat, Mon, Castro 's Latre pedig lelépni leendnek kénytelenek, 's ez esetben csak azon egy körülmény bajos, hogy nehéz leend a' pénzügyi tárcza számára olly férfit találni, ki, mint Mon, a' szónoki érdem mellett egyszersmind kormányzóságival bírjon. Hogy a' minisiteriség csakugyan minden esetre változni fog, már abból is kiviláglik, miszerint Espartero több barátja előtt szilárdul elhatározottnak mondá magát kívánatai mellett megmaradásra. Némelyek már azt is rebesgetik, hogy a' királyné hírnököt küldde Lissabonba Perez de Castro ottani spanyol követ visszahivatása végett, kit minisiteralkotásra szándékozik megbízni. — Csatatéri hírek szerint Guilalde 's Vasques Povadura guerillacsapatit jul. 30kán Ribodaviánál Minho folyam mellett (Galiciában) megverék az alkotmányosak 's elszélyeszték; a' carlosiak 124 halottat, 25 foglyot, 90 lovat 's nagymennyiségű mindennemű hadiszert vesztének. Espartero folyvást munkás Logronoban mindent lehetőségig jól elkészíteni Estella megrohanására. Quintana és Zurbano, Vianából Estella felé nyomulván az ellenség némely állásai megvizsgálása végett, egy lovas őrcsapatot foglyul ejtének. Espartero, mint mondják, nem rég így szóla Ribero tábornokhoz: „Estellát minden esetre meg kell rohanni; ha e' város hatalmunkba kerül, ugy mentve a' szabadság. Ha a' minisiteriség teljesíti kívánatimat, vezér maradok; ha pedig nem, tehát mindent elkészítendek utódom számára, 's parancsi alatt fogok szolgálni hazámnak.“ — Leon-el-Conde Cirauqui külérősitvényit (a' Pamplona-Estella közötti országot) elfoglalá 's magát a' várost is ostromlani szándékozik, mihelyt álgyujji megérkezendnek. Morella előtt még minden a' régi állapotban van. Az alkotmányosak ostromtelepeit csak legnagyobb akadályok legyőzése után hozhatni az ostromlandó falak alá. Jul. 30kán Cabrera ismét megtámodá a' királyné ott veszteglő seregét; de ezek most is igen vitézül viselék magukat 's visszaverék az ellenséget. 31kén álgyuzni kezdett a' várórség, de igen kevés sikerrel. — Ildik Károly nem rég talált végintézetének fölbontását a' kormányzó királyné nem engedé meg.

Ujabb madridi hírek szerint a' ministeri kérdés még aug. 9kén sem vala eldöntve. Annyi azonban minden eddigi előzmény után valószínűnek látszik, miszerint a' minisiteriség minden esetre módosítást fog szenvedni. Három minisiter kénytelen Esparteronak fölláldozni a' kormányzó királyné, 's eziránt már közlé is véleményét a' fővezérel. Frias és Martinez de la Rosa, kiktől tanácsot kért a' királyné, egyhangulag oda nyilatkozának, hogy e' kétes pillanatban a' fővezért szükségképm kimélni kell, 's a' hadseregnek megtartani, bármi áron történjék is az. E' pillanat után már nem is gondolt a' királyné többé Espartero elbocsáttatásáról, mit maga is korszerűtlennek 's nagy mértékben veszélyesnek tartá, hanem azonnal ujabb sürgönyöket küldde fő hadi szállására, mikből legalább azon pillanatnyi haszon fog szármozni, hogy a' minisiteriek néhány napig, mig t. i. az alkudozások folynak, megmaradhatnak hivatalaikban. Ha Espartero engedékenyebbnek találna mutatkozni, ugy a' két minisiter (Mon és Castro) megmaradhat hivatalában, ellenkezé esetben pedig mind a' kétfő porba hulland mindenható hatalma előtt. A' hadminisiter, Latre tábornok, egykor Espartero kegyenceze, nem akarja bevárni e' tűzpróbát, hanem nyilvánosan kimondá, hogy hivataláról önként lemondani szándékozik. Utódját természetesen szinte Espartero fogja kinevezni, 's így egy két hét múlva talpon álland az új minisiteriség; mellynek mindazáltal jelen körülmények közt tartós életet nem igen jósolhatni. Latre tábornok kiléptét általánosan sajnálják, mert ő igen szilárd elvekkel bírt, 's e' mellett példás böcsületességű férfi, minőt olly polezon ritkán találhatni. Weisweiler, Rothschild ház ügyvivője, Madridból Saint-Sauveurbe utazék, hol most a' Rothschild család feje tartózkodik. — E' hírekkel egészen ellenkezőleg az Eco del Comercio állítja, miszerint a' kormány Espartero lemondását elfogadá 's Carondelet, vagy ha ez vonakodnék, Manso tábornok által szándékozik helyét kipótolni. — Morellai hírek szerint Cabrera a' többször említett csatában lovat 's kö-

pönyegét elveszté, 's csupán gyors futásnak köszönheti életét vagy szabadságát. —

Anglia.

London, aug. 11kén: A' tegnapi alsóházi ülés a' lordok módosítványit az irlandi tizedtörvényre nézve ellenzés nélkül elfogadá; a' felsőházban pedig e' napon véghez ment a' canadai törvény harmadszori fölolvása. Denman l. ellenmondása nevezetesíté az e' napi vitazatot. „En, mondá a' ns l., ellenzem e' törvényjavaslatot, mivel az minden szabályt sérti a' rendestörvénykezésnek. Nem akarom tagadni, hogy Durham tullepott rendeletével a' kormánytól kapott fölhatalmazáson: de szándékát nem gáncsolhatom, mert hiszem, hogy ugy cselekvék, mikép legjobbnak vélé. Ót tehát csak annyiban vádolhatni, hogy nem érté a' jogot, és törvényeket. A' Bermudokra számüzetésről elhallgatom ítéletemet, mert az arra befolyó írommányokat még nem olvastam. A' kérdéses törvényjavaslatot mindazáltal alkotmányszerűtlennek tartom. A' kormánynak soha nincsen joga valakihöz, ki jogait sértve érzi, így szólhatásra: nem szabad törvény elibe idézned tisztviselőket, mert ő igen tisztos indítóknál fogva cselekvé azt, mi neked nem tetszik. Ha illy elvekben megegyezünk, ugy minden törvényhozóság lehetlenné válik; a' valódi elvektől eltérést tehát csak legnagyobb szükség esetén menthetni. Ha a' parlament vagy kormány véli, hogy a' tisztviselőt szándéka vagy a' következmények igazolják, ugy a' kárpótlási köteleiséget vegye át az országos kincstár; de a' károsult előtt soha ne legyen elzárva az ut jogát törvényszerűleg követelhetni. A' kérdéses törvényjavaslat ezélja megmutatni, miszerint Durham l. tettei nem törvényszerűek. Ha ő most itt ülne, védhetni fogná magát. Ki a' törvényekkel ellenkezőn cselekszik, viselje tette következményit, mert nincsen aggasztóbb dolog a' világon, mint gátlólag az igazság útjába állani.“ Brougham l. e' beszédre ezt válaszolá: „Csudálnom kellett volna, ha illy hatalmas ész hathatósan föl nem támad a' törvény, igazság, emberiség 's józan értelem illy kiáltó megsértése szigorú gáncsolására, midőn olly rendszabály forog kérdésben, melly vétkest 's ártatlant kihallgatás nélkül egyenlőn büntet, ha ez lábát hazája földére merészli tenni. De a' kérdés súlya a' számüzetésben nyugvék. A' kormány csak jogszerű ítélet után mondhatja ki a' számüzetési parancsot; nem ugy, mikép Canadában történt, hol kihallgatás és ítélet nélkül mondá ki a' főkormányzó a' kemény ítéletet.“ — Aug. 9kén a' kenti zendülők közül kettő a' maistonei eskütszék előtt álla, Price T. 29 és Mears W. 30 esztendő, Mears Miklós rendőr megölése miatt. Védőjük mint tudatlan elesábitottakat kíváná őket tekintetni, kik csupán vad eszközök gyanánt szolgáltak az úrült Courtenay kezeiben. Az esküttek nem osztakozának egészen e' véleményben, 's az elkövetett gyilkosságra nézve vétkesnek nyilatkoztaták a' vádlottakat, de egyszersmind hathatósan kir. kegyelembé ajánlandóknak, minek következtében Denman l. főbíró a' halálos ítélet fölolvásásakor egyszersmind nyilvánítá az elítélteknek, hogy az nem fog rajtok végre hajtatni. A' foglyok kiténi föredelmességét mutatának. Más nap a' többi 8 vádlottat is hasonló ítélet éré. — Egyik londoni kerület szegénységi fölügyelőji az özvegy királynétörvényeszek elibe idézék, mivel a' palotájára rótt 104 font sterlingnyi szegényi adót nem akará megfizetni. Az özvegy királyné oda nyilatkozáék, hogy mint alamizsnát örömet megadja e' mennyiséget, de mint adót tovább is megtagadni szándékozik. — Jó remény-foki hírek szerint a' kivándorlott parasztok 's kasserek összeütköztek, 's ezek mintegy 3 ezer, amazok pedig ugyanannyi száz embert vesztének. — Pótlékul a' már leirt birminghami nagy népgyűlésről még ezek említendők: mig az egyesületi választmány a' városban tanácskozáék a' napirendről, bizonyos Faulkner lépett a' nép elibe 's következő iszonyu tetszéssel fogadott falragaszt olvasott föl! „A' gyilkosság igazságért kiált, Radical rokonok! Az emlékezetes aug. 16ka, azon feledhetlen manchesteri nap, közelit, 's mi még egyszer fölszólítunk titeket gyűlésre a' peterlooi téren, 's bebizonyítására azon embertelenség elkövetőinek, miszerint nem feledétek azt 's nem bocsáttadjatok meg soha, ha igazságot nem nyertek azon, akkor elkövetett, vétségekért. Feledjék a' manchesteri radical reformerek a' halomra gyilkolt nők, gyermekek 's férfiak jajgatását 's végső halálhörgését? Ők azt feledni soha nem fogják, de esőndesen és törvényszerűleg összegyűlendnek, és kérelmet határozandnak a' gyalázatos gabnatörvény eltörlesztéséért 's gyökeres javításért az alsóházi képviselőségben. Mi látszólag kaptunk ugyan némi javítást a' nép képviseletére megbízott házban: de ugyan mi annak következménye a' dolgozó osztályra nézve? Uj gabnatörvényt dobtak elénkbe, melly azon vétség miatt, hogy a' rosz kormányzati rendszer következtében elszegényültetek, nőitek 's gyermekitek karjai közül dolgozó-házba taszít benneteket vagy hazátokból számüz, ha az ipar jogait ns elszánással védni merészlitek, mint például a' dorchesteri dolgozókkal 's egyebekkel történt. Radical testvérek! Kövessétek a' halhatlan Hunt, Cartwright, Cobbett, 's más ns hősek példáját, kik harcban 's viharban dacoltak az elnyomászaskara ellen 's kiknek neveik, mint koruk földiséi, jutandanak az utóvilágra. Radical testvérek! Támogassátok az olly jeles férfakat, minők: John Fielden, Feargus O' Connor és Attwood Tamás, űk győzelemre vezérendik lépéseiteket a' törvényszerűség útján, 's megnyerenditek minden jogaitokat.“

London, aug. 6kán: A' parlamenti viták egyszerre ismét élénkülni kezdenek. Az aug. 14iki felsőházi ülésben Lyndhurst l. 600 aláíratu kérelmet nyujta be a' legvagyonosb glasgovi kereskedők 's pénzváltók részéről, mi vitára szolgált alkalmul a' külföldi kereskedés állapotjáról. A' ház leginkább a' mexicoi ostromzár mellett állapodék meg 's birtokterjesztésről vádolá a' francia kormányt Brazília rovására, mire nézve Strangford l. minden e' részben talán váltott levelezést a' ház elibe kívánt terjesztetni. Az alsóházban e' napon a' canadai törvény került szőnyegre. Russell az előbbi canadai törvényt hozá föl 's megmutatá, miszerint a' főkormányzót ez érintett törvény, a' helybeli törvényhozóság megszüntetése alatt, min-

de nem a törvényhatósági munkálatra fölhatalmazá. 's mégis akkor senki nem szólott a' törvény ellen, ha azokat kivesszi a' ház, kik egyáltalában ellenségei a' korlátlan hatalomnak. Azon törvény több módosításon ment ugyan keresztül, de e' tekintetben az teljességgel nem szenved változtatást. A' kormány soha nem tagadá, miszerint formára nézve csakugyan zsarnoki azon törvény, de egyszermind mindenkor a' szükségre hivatkozik. 'S hogy Durham határozata olyasmint foglalna magában, mi azon törvény tartalmával ellentétes, azt ő (Russell) még most sem képes átlátni. Ugyanazon törvény alatt Colborne is bocsáta közre fölszólításokat 's parancsokat, miket szinte törvényteleneknek nyilatkoztatának politikai ellenségei, de ő szerencsére illy es ellenségekkel nem bír. Colborne parancsát 's határozatát ismeri a' ház, 's valóban alig van köztük egy, melly egyik vagy másik parlamenti rendszabállyal össze ne ütköznék. Ha tehát a' most fönforgó indítvány értelmében Durham eddigi léptei csakugyan törvénytelenek, ugy Colborne tettei nagyobb részről is azt kellene mondani. Hogy azonban ez utóbbi ellen senki nem szólalt meg, csupán onnan származik, mivel ellene nem uralkodik oly politikai ingerültség, mint Durham l. ellen. Midőn ez utóbbi Canadába érkezék, az ügyek helyzete még súlyosbult. A' bermudi szigetekre számüzésről nem szól ugyan az érintett törvény; de ha az Colborne tetteit igazolá, ugy Durham ellen sem szólhatni. Durham felelőssége nagy, de ha ez időben még teljes számmal össze lehetne gyűjteni a' parlamenti követeket, ugy a' többség bizonyos oda fogna nyilatkozni, hogy a' fő-kormányzó rendkívüli fölhatalmaztatását megismeri 's nem akarja szűkebb korlátok közé szorítani. Azon nyilvános méltány, mellyet Durham Canadában tapasztal, alkalmasint feledtetni fogja vele az itteni nyugtalankodásokat, 's arra bírlandja őt, hogy még tovább is szerencsésítse hasznos szolgálattal azon tartományt. Ha hazánk e' tartományt megtartandja 's ismét béke fog uralkodni ott, 's a' nép visszanyerendi szabad alkotmányát, ugy bizonyos azt fogja mondani a' hála közvélemény, hogy a' 's gr. szép érdemeket gyűjtte magának. Stanley ellenkezőleg nyilatkozik, 's Durham tettét menthetetlennek és zsarnokinak mondá. Többen is szólottak még az indítvány mellett 's ellen; Iőkén azonban harmadszori fölolvastatása csakugyan keresztül ment. —

Franciaország.

Paris, aug. 16-ikán: A' kormánylapok Orleans hget azért mondák Molé lakomájáról elmaradtak, mivel minden órán várandó nejt nem hagyható el, annál föltűnőbb tehát most a' valónak felfödözése, melly szerint Orleans hg a' lakoma napján egy Paristól, 10 lieunyire fekvő, ménesintézetnél mulatott. Soult tábornagy ugyanazon nap Laffitte emlékezetes demokratái gyarmatát látogató meg, mellyet a' híres pénzváltó lángelméje akkor idézte létre, midőn a' juliusi zendület után e' jószágát, adósságai kielégítése végett, eladni vala szándék. Laffitte ugyanis, mivel az egésznek nem akadt vevője, számos házhelyre osztá föl e' szép birtokot, 's csak a' kastélyt tartá meg magának a' szükséges kertekkel. Vállalatát legszebb süker koronáza; rövid idő múlva már 120 kész ház állott azon helyen, hol előbb fánál egyéb nem vala látható, és színház, fürdő 's egyéb mulatóházak sem hiányzanak. — Bámulatos, hogy már majd valamennyi parisi lap jelenté d. Francisco de Paula infans Parisba érkezett, holott ez még folyvást Rochelleben tartózkodik. — E' napokban nevezetes ítéletet hozának egy régi pörben. Az ítélet ugyanis négyezer lapot tölt be, 's kétszáz emberrel kell azt kivonatban közölni. Tárnya e' pörnek 1,600,000 frank — Bourmont tábornagy hosszú iratban védni törekszik Xik Károly kormányát azon vád ellen, mintha az Algirt elhagyni szándékozott volna. A' hosszú levélből következő sorok némi világot terjesztenek az algiri ügyre: „Mielőtt a' királyi kormány Algirt elfoglaltatni meghatározá, fölszólítá a' magas portát, használna egész befolyását, hogy a' dey elégtételt adjon azon sérelmért, mellyet a' francia consulon 's így a' királyon is elkövete. A' nagyur e' kívánatra nyilvánítá, miszerint ő már semmi befolyással nem bír Algirban 's nem képes orvosolni a' francia kormány sérelmét. Illy nyilatkozat után mi vala természetesb, mint, hogy a' kormány Algirt egészen függetlennek tekinté a' török hatalomtól, melly csak nevé bír már a' felsőségi hatalomnak. Nem olvasám ugyan azon sürgönyöket, miket Guilleminot tábornok. (az akkori konstantinápolyi követ) Algir elfoglalatása után kapott; de meg vagyok győződve, miszerint Xik Károly kabinetje soha nem gondolt Algirral fölhagyásról. 1830-iki aug. Isején az egész hadi vállalat költsége csak 32 millió frankra ment. A' dey kincstárában 48,000,000 frankot találtak aranyban 's ezüstben, ezenkül 1900 algyut kaptak, hadihajókat, löport, vasat 's st., mit összesen 20 milliónál többre bőcsülhetni. E' szerint tehát a' költségfödözés után összesen még legalább 40 millió frank maradt meg az országos kincstárban. E' mennyiséggel, ítéletem szerint, azon időben végez lehetett volna vinni az algiri gyarmat szilárd megalapittatását.“ — Montalivet gr., a' belminister, aug. 7-dikén a' megyeispánokhoz a' tartományi börtönök iránt következő körlevelet bocsátott: „Az ügyelők jelentése szerint a' foglyok élelmezése oly szűk, hogy sokan közülök mulhatlanul éhen halnának meg, ha könyör 's bőkezűség nem segítne szomorú sorsukon. E' részben mindazáltal épen nem szabad semmit a' könyörre bízni, mert minden kormány köteles foglyai szükségéről gondoskodni. Vannak börtönök, hol, a' törvény világos értelmével egészen ellenkezőleg, a' foglyok a' tartományi pénztárból csak 1/2 font kenyert kapnak levevel nélkül, 's gyakran még e' kenyér is rozsz. Más börtönben hideg nedves földön kénytelenek heverni a' foglyok, 's a' szűken alájok adni szokott szalmát oly fölötté ritkán változtatják, hogy iszonyu mennyiségben pözsg benne minden nemü féreg. Télen többnyire takarók nélkül szűkölködnek a' börtönbeliek, mert a' magányos jóltevőség nem győzi födözni a' nagyszűköséget. A' foglyok öltözete iránt is gyökeres javítás kívánatos. A' középonti börtönökben a' legnagyobb elitelt vétkesek ülnek 's ezek minden szük-

séggel illőn ellátvák, holott épen a' tartományi börtönökben ülő foglyok érdemlenének nagyobb tekintetet, mivel még kihallgatva 's elítélve nincsenek, következésképp inkább ártatlanoknak tekintendők.“ Ezek előadása után részletes rendszabályokat közöl Montalivet a' megyeispánokkal, mellyek szerint ezental nagyobb emberiséget fognak tapasztalni minden tekintetben a' tartományi foglyok. — Aug. 15-ikére nagy zavart hirdetének némelly parisi lapok, mellyet Vendome-téren Napoleon párthivei fognak gerjeszteni, mint Napoleon születés-napján. A' rendőrség éjjel nappal talpon vala, de hiában, mert mindeddig nem történt semmi, miből esőndzavart lehetett volna jóslani. — Néhány nap előtt egy ezredes párhajra szólta egy másik katonatiszt, és a' hadministerség irásban szabadságot adott a' verekedésre, mellyben az egyik katonatiszt súlyosan megsebesült. Szomoruan hátrál Franciaország magasztalt műveltsége, mert illy szabadság-adást nyilvános gyilkosságra csak vad nemzeteknél menthetni, mivel haisten tiszteletére megszüntek már az ember-áldozatok, akkor valóban ideje, hogy böcsületsérelmet sem epübertérellel kelljen lemosni. — Darab idő óta naponkint fényes készületű hintót láthatni déltájban az orvosi iskola előtt megállani. A' bakon gazdag öltözetű szerencsen szolga áll, a' hintóban pedig ősz szakálu 's keleti öltönyű férfi ül, ki mind agg kora, mind idegen külseje által nagy mértékben magára vonja az ifjuság figyelmét. Testvére ez a' most uralkodó perzsa schahnak, ki őt birodalmából számüzé. Már több év óta lakja ez öreg férfi Parist 's tudományok iránti vonzalma oly nagy, hogy oly napokon, midőn Richard fűvészetit leczkét tart, soha ki nem marad az iskolából. — A' kormány szilárd elhatározottsággal szándékozik Mexicoban föllépni, minek következtében már parancsot bocsáta ki a' hadi hajók számának szaporítására a' mexicói kikötők előtt. — A' diákok hírlapja utóbbi számát lefoglaltatá a' rendőrség. — A' bajaderek Parisba érkezének — 's most ez főfontosságú esemény. Azon kérdés: mellyik színpadon fogják magukat először esudáltatni, már igen komoly viták tárgyja. Ha azonban még sokáig késnek föllépni ez indiai szépek, ugy legnagyobb veszély fenyeget, hogy csak igen rövid ideig élvezhetendik e' nagy szerencsét a' jó parisiak, mert mind össze csak 18 hónapra van szabadságuk, 's a' tél bekövetkezése előtt még Londont, Brüsselt, Berlint és Bécsét tán Pestet is szeretnék látni. 'S ne ejtse ez méltán kétségbe a' szerencsétlen parisiakat? Mennyire fog azonban csökkenni látnivágyásuk, ha megtudják, minő fonák képzelettel bírnak ez indiai hölgyek a' szépségről. Minden fölökben két nagy füllengő látható, orrtőveikben ezüst karikák, homlokuk közepe pedig lepve béedzett képekkel. A' mi tánczosnők felső testüket egészen meznélkül fitogtatják, a' bajaderek pedig egészen ellenkezőleg testük e' részét átláthatatlan sokszoros redőzetű sötét selyemkelmével fődik; tomporaik azonban egészen a' fényes övig meztelenek, 's ugy a' lábak is, de a' láb-száruk sötét selyem bugyogóval fődveik. Lábujaikon gyűrűket viselnek. A' táncot meghajtással kezdik, mellynél kezeiket előbb fejükre emelik, 's ezt azután egészen lábukig lehajtják. Legkülönösb az, hogy a' bajaderek Bordeauxban a' francia tánczosnők tánczán boszankodának, igen illeltenek nevezvén azt, mit csakugyan nem is tagadhatni. Szemeik, mellyekben kimondhatatlan tűz ég, 's mellyek visszavonhatlanul magukon tartják a' nézők szemeit, soha nincsenek ezekre irányozva, hanem mindig égre vagy földre függesztvük. Mióta Parisban tartózkodnak, még legkevésb kedvet sem mutatának bármikép nyilvános föllépésre, vagy lakhelyük megváltoztatására, 's mindeddig mindennap legnagyobb pontossággal teljesíték vallási kötelességüket. Egyébíránt a' Tendiwapozami nagy pagódnak e' papnőji Paris legszélsőbb résziben vevék lakásukat. Házikójok a' hozzá ragasztott kerttel a' Bungalovokra emlékeztet Hugli (Ganges folyam egyik torkolata) partjai mellett. A' kert végén szép lugas találtatik, mellyet a' jámbor Tille, kik társnői fölött vallási kormányzatot gyakorol, pagóddá változtatott. Sűrű lombozat közt durva faragványu bálványokat láthatni. Itt imádják Brahmájokat a' bajaderek, midőn a' nap a' jeni hid ívei mögé nyugszik el. Egy Egyiptus napjától barnult rokkant katona áll őrt e' ház előtt 's őja e' kertet a' gyermekek pajkosságai ellen. Ha st. Jean d' Acre nem lett volna, ugy ez öreg katona most alkalmasint nem Hindostant őrizné az egyptumi mezőkön, hanem talán a' ghazipuri nagy pagód nagy kapuja előtt lépdelne föl 's alá. A' bajaderek tánczara öt tánczosnőből 's három hangászból áll. Czimbalom, nádfuvola 's hosszukás dob, mellyet éjjel szokás verni, képezik az egész kissé egyhangu zenét. Az első tánczosnő Tille, a' bajaderek legidősbike, ki egyszermind legvallásosabb 's legtanultabb. Még csak 30 esztendő ugyan; de már 50 évű nőhez hasonlít. 19 esztendő korában veszté el férjét, ki bramín vala. Az akkor szép szutti (bramín-özvegy) követni akará férjét 's mára' máglyán állott, midőn az angol hatóságok megátolák szándéka teljesítésében. Ez óta mindig búsa vala Tille, ifjusága virági elhervadának, 's leginkább vigasztalás-keresés végett utazék Franciaországba. Amany, korra nézve a' második, 's ennek férje van. Ő legmagasb az öt között, 's, arczszínét kivévén, angol hölgyhez hasonlít. Thendina és Rhoghun gyönyörű 14 évű hajadonok. Vedon, hat éves gyermek, gyakran magánytánczot jár, 's különösen érdekes fiatal kora 's kitűnő öltözete által. Nincs esudálatosb, mint ez indiai viseletet gyermekeken látni. Az egész öltözet el van árasztva drágaságokkal, 's gyűrűkkel. Elénk arczjátékukkal legügyesb tánczosnőinket is meghaladják. —

Olaszország.

Aug. 9—10-ki éjjel a' tíz év előtt tetemes költségen megújított sinigagliai színház, melly Grisi, Malibrán, Rubini 's most legutóbb Unger játkéi által hírtnevet szerze magának, tűzáldozat lön. Aug. 9-ken este a' nappalra ütközetet adak ugyanis: a' darab végén előjövő tűzmutatványok lángba boríták a' disztvényeket, melly oly hirtelen terjedt, hogy minden ótalom daczára néhány óra alatt a' földel iszonyu ropogással leszakadt 's minden hamuvá lön. Néhány ember is veszté oda életét.